

Правен анонс

Вземанията по кредити като финансово обезпечение

България

май 2011 г.

Адвокатско дружество
„Цветкова, Бебов и съдружници”

Вземанията по кредити като финансово обезпечение

Въвеждането на вземанията по кредити като допустими обезпечения по договори за финансово обезпечение

На 30 юни 2011 г. влизат в сила изменения и допълнения в Закона за договорите за финансово обезпечение („Закона“), целта на които е да въведат в законодателството ни разпоредбите на Директива 2009/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 98/26/ЕО относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа и на Директива 2002/47/ЕО относно финансовите обезпечения по отношение на свързаните системи и вземанията по кредити („Директива 2009/44/ЕО“).

Едно от основните допълнения в Закона е въвеждането на вземанията по кредити като допустими обезпечения по договори за финансово обезпечение.

Вземания по кредити по смисъла на Закона са „парични вземания, произтичащи от договор, по силата на който кредитна институция отпуска кредит под формата на заем“. Интересно е да се отбележи, че България не се е възползвала от възможността, която Директива 2009/44/ЕО предоставя, да изключи от приложното поле на Закона вземанията по кредити, когато длъжникът е потребител, или микро- или малко предприятие.

България

май 2011 г.

Предоставяне на вземания по кредити като финансово обезпечение

Законът предвижда улеснен режим на предоставянето на вземания по кредити като финансово обезпечение. Включването на вземане по кредит в списък, предоставен на обезпеченото лице в писмена форма (която може да представлява и записване чрез електронни средства), е достатъчно за индивидуализиране на вземането и за доказване на факта на предоставянето му като финансово обезпечение между страните, пред длъжника по кредита и спрямо трети лица.

В съответствие с общите принципи за цедиране на вземания (чл. 99 и следващите от Закона за задълженията и договорите), предоставянето на вземане по кредит като финансово обезпечение има действие спрямо длъжника по кредита и третите лица след съобщаването му на длъжника. Не са предвидени други условия за предоставяне на вземане по кредит като финансово обезпечение.

Улеснения за обезпеченото лице

В съответствие с разпоредбите на Директива 2009/44/ЕО, с цел да не се подлага на риск положението на обезпечените лица, Законът предвижда, че длъжник по кредит може да се откаже в писмена форма от (i) правата си на прихващане спрямо кредитора и спрямо лица, на които кредиторът е прехвърлил, заложил или по друг начин е предоставил вземането като обезпечение; (ii) правата си, произтичащи от правилата за банкова тайна, прилагането на които би попречило или ограничило възможността на обезпечителя да предостави информация за вземането или за длъжника за целите на използването на вземането по кредита като финансово обезпечение.

Очевидно тези разпоредби целят да улеснят обезпечените лица и да предотвратят рискове за тях (например, от липса на достатъчна информация за правилна оценка на стойността на вземането и неговата ликвидност в бъдеще). От друга страна, длъжникът по кредит може да избере да не се откаже от тези свои

права, което би направило вземането по кредита по-малко предпочитано като обезпечение.

Договори за потребителски кредити

Използването на потребителски кредити като финансови обезпечения е необходимо да бъде съобразено с изискванията на Закона за потребителския кредит включително относно разясняване на потребителите на последиците, които ще възникнат за тях от предоставянето на вземанията по отпуснатите им кредити като финансово обезпечение.

Защита на интересите на обезпечителя

Наред с разпоредбите, които целят да улеснят обезпечените лица, Законът съдържа и разпоредби, които защитават интересите на обезпечителя. Така например, използването на вземане по кредит като финансово обезпечение не засяга действието и последиците от договорните условия на това вземане, като права, задължения и други условия, уговорени между кредитора-обезпечител и длъжника по вземането.

Предвидено е изключение за обезпеченото лице от възможността да упражнява право на ползване върху заложено в негова полза финансово обезпечение. С други думи, в случай на заложено вземане по кредит, право на ползване върху вземането в полза на обезпеченото лице (т.е. право на обезпеченото лице да ползва и да се разпорежда като собственик с вземането) не може да бъде уговорено. По този начин, наред с друго, е предотвратен рискът от повторно залагане на вземането от страна на обезпеченото лице.

В допълнение, не е изключена възможността страните да се споразумеят за право на обезпечителя да замени предоставеното вземане по кредит като обезпечение, да го оттегли в надхвърлящ необходимия за обезпечение размер или да събира постъпленията от него, без това да води до недействителност на обезпечението или да засяга правата, предоставени на обезпеченото лице.

Реализиране на обезпечението

Въведени са разпоредби, които целят да гарантират ефикасността на споразуменията за предоставяне на вземания по кредити като финансово обезпечение. Така например, при заложено вземане по кредит, обезпеченото лице при неизпълнение и при спазване условията на договора за залог има право без съдебна намеса да продаде или придобие вземането, като прихване или погаси с неговата стойност финансовото задължение, гарантирано чрез договора за залог. Обезпеченото лице запазва това свое право и в случай на прекратителна процедура спрямо обезпечителя.

Съгласно промените в Закона клаузата за нетиране се прилага при всички случаи на неизпълнение на финансови задължения, включително гарантирани чрез предоставяне на вземане по кредит като финансово обезпечение.

Заклучение

Предоставянето на вземанията по кредити като финансово обезпечение е нова и интересна възможност в българското законодателство, въвеждането на която е в съответствие с целта на Директива 2009/44/ЕО да разшири съвкупността от наличните видове финансови обезпечения като гарантира интересите, както на обезпечените лица, така и на обезпечителите при нейното използване в практиката. Като се има предвид улесненото използване на вземанията по кредити като финансово обезпечение, предвидено в Закона, е въпрос на време тази нова възможност да навлезе в практиката на банките.

www.tbp.bg/bg

За допълнителна информация или съдействие по въпросите в този документ, моля свържете се с:

Ирина Цветкова
Управляващ съдружник, адвокат
irina.tsvetkova@tbp.bg

Николай Бебов
Адвокат
nikolay.bebov@tbp.bg

Мария Урманова
Адвокат
maria.urmanova@tbp.bg

Адвокатско дружество „Цветкова, Бебов и съдружници“
бул. “Мария Луиза” № 9-11, етаж 7
София 1000, България
Тел: +359 2 93 55 100
Факс: +359 2 93 55 166
<http://www.tbp.bg/bg>

Този правен анонс е изготвен от „Цветкова, Бебов и съдружници“, адвокатско дружество, асоциирано към РвС в България.

Правна бележка: Материалът, съдържащ се в този анонс, се предоставя само с информационна цел и не съдържа подробен анализ на описаните теми. Преди да предприемат (или да не предприемат) каквото и да било действие, читателите следва да потърсят професионален съвет, основан на спецификите на конкретната ситуация. Авторите не носят отговорност за вреди от действия или бездействия, предприети само въз основа на този анонс.